

Laukaan Vanhusneuvoston aloite; kuntosalien käytön maksuttomuuden palautus 65–70-vuotiaille

Sivistyslautakunta 17.06.2025

169/12.04.00.00/2025

Päätösehdotus

Päätös

Selostus

Sivistyslautakunta (18.03.2025 § 27) velvoitti viranhaltijat valmistelemaan kuntosalimaksujen hinnaston uudelleen päätöksentekoon ja ohjeisti valmistelun lähtökohdaksi maksuttomuuden palauttamisen 65-vuotiaille. Kuntomaksujen kokonaisuutta on valmisteltu tarpeellisin osin uudelleen. Valmistelun yhteydessä on kuultu vanhusneuvostoa, vammaisneuvostoa ja nuorisovaltuustoa. Kuulemisten lausunnot ovat tämän päätöksen liitteenä.

Kuntosalimaksuja esitetään käyttöönotettavaksi samalla esityksellä kuin 12.11.2024 (§ 107). Hinnastossa alennusryhmään kuuluvat nuoret alle 18-vuotiaat, opiskelijat, työttömät, varusmiehet ja eläkeläiset. Alennusryhmän hinnat ovat noin puolet aikuisten täydestä hinnasta. Yli 70-vuotiaat pääsevät kunnan kuntosaleille maksutta (kukulätkä on lunastettava).

Vuosien 2021–2024 ajan kuntosalien käyttö on ollut maksutonta yli 65-vuotiaille. Nyt käsiteltävänä oleva esitys 65–70-vuotiaiden kuntosalimaksujen palauttamisesta perustuu Laukaan kunnan talouden tasapainottamiseen sekä muutoksiin väestörakenteessa, eläkeiässä ja ikääntyvien toimintakyvyn tukemisen palvelutarjonnassa, jota on kunnassa oleellisesti kehitetty viime vuosina. Laukaan kunnassa on käytössä useita maksuttomia tai hyvin edusllisia yli 65-vuotiaiden liikkumisen edistämisen toimenpiteitä, joissa huomioidaan ikääntyvän voima- ja tasapainoharjoittelu. Mikäli em. palveluita ei olisi kunnassa käytössä, olisi kuntosalimaksujen vapauttamista nykyistä laajemmalle ikäryhmälle syytä harkita uudelleen.

65–70-vuotiaiden vapauttaminen kuntosalimaksuista vaatisi hinnaston tarkastelua myös muiden alennusryhmien hinnoittelun osalta, esimerkiksi yleisen tulotason ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta. Laukaalaisten 65–70-vuotiaiden keskimääräinen tulotaso on selvästi korkeampi kuin opiskelijoiden tai työttömien. Kuntosalien käyttö, etenkin alennusryhmissä, on Laukaassa erittäin kohtuuhintainen liikuntamuoto, minkä lisäksi kunnalla on käytössä useita maksuttomia mahdollisuuksia voima- ja tasapainoharjoitteluun.

Esitys kuntosalien käytön maksuiksi 1.1.2025 alkaen:

Aikuiset:

210 € / 12 kk

160 € / 6 kk

90 € / 3 kk

35 € / 1 kk

Alennusryhmä (nuoret alle 18-v., opiskelijat, varusmiehet, työttömät, eläkeläiset):

95 € / 12 kk

70 € / 6 kk

45 € / 3 kk

20 € / 1 kk

Yli 70-vuotiaat pääsevät kunnan kuntosaleille maksutta (kukulätkä on lunastettava).

Esittelijä	Sivistysjohtaja Jussi Silpola
Valmistelija	Vapaa-aikajohtaja Salla Turpeinen, p. 050 473 0121.

Sivistyslautakunta 18.03.2025 § 27

Päätösehdotus	Sivistyslautakunta merkitsee saaneensa tiedoksi vastauksen vanhusneuvoston aloitteeseen.
Päätös	Sivistysjohtajan esitys hyväksyttiin. Lisäksi keskustelun aikana Petri Valkonen teki päätösesityksen, jonka mukaan viranhaltijat veloitetaan tuomaan päätöksentekoon uudelleen kuntosalimaksujen hinnasto, ja valmistelussa lähtökohtana on maksuttomuuden alaikärajan palauttaminen 65 -vuotiaille. Emmi Savonen kannatti esitystä. Sivistyslautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Valkosen esityksen.
Selostus	Laukaan vanhusneuvosto on jättänyt aloitteen koskien sivistyslautakunnan päätöstä 12.11.2024 (107 §) Laukaan kunnan kuntosalien käyttömaksuista. Päätöksen mukaan kunnan kuntosaleille palautetaan 65–70-vuotiaiden kuntosalimaksu 1.1.2025 alkaen. Kuntosalikortti on ollut vuosien 2021–2024 ajan maksuton kaikille yli 65-vuotiaille. Ennen vuotta 2021 maksuttomuuden ikäraja oli 70 vuotta. Vuoden 2025 alusta alkaen on palattu aiempaan käytäntöön eli kuntosalikortti on maksuton kaikille yli 70-vuotiaille. 65–70-vuotiaiden ja eläkeläisten kuntosalikortin hinta on samassa alennusryhmässä nuorten, opiskelijoiden, työttömien ja varusmiesten kanssa. Alennusryhmän hinnat ovat alle puolet aikuisten kuntosalikortin täydestä hinnasta. Esitys 65–70-vuotiaiden kuntosalimaksujen palauttamisesta perustui kansallisiin Ikäinstituutin linjauksiin, Laukaan kunnan talouden tasapainottamiseen sekä muutoksiin väestörakenteessa ja yleisessä eläkeiässä. Lisäksi Laukaan kunnassa on viime vuosina merkittävästi kehitetty ikääntyvien toimintakyvyn tukemisen palvelutarjontaa. Laukaan kunnalla on käytössä useita yli 65-vuotiaiden liikkumisen edistämisen toimenpiteitä, joissa huomioidaan ikääntyville tärkeä voima- ja tasapainoharjoittelu. Näitä ovat mm. maksuton liikuntaneuvonta (sisältää maksutonta kuntosaliharjoittelua), edulliset liikuntaryhmät eri liikuntamuodoissa (kuntosaliryhmät, voima- ja tasapainoryhmät, vesijumpat, senioritanssi), maksuttomat liikunnan lyhytkurssit (lukiolaisten ohjaamat kuntosaliryhmät, hyvinvointistartit) maksuttomat ulkoiluryhmät (ulkokuntosaliryhmät, kimpupalenkit), kesäliikuntaryhmät sekä maksuttomat terveyteen ja hyvinvointiin liittyvät tempaukset ympäri vuoden. Yli 65-vuotiaille on lisäksi tarjolla seniorikortti (70 €), jolla voi käydä kunnan ohjatuissa liikuntaryhmissä vapaasti. Eläkeläisille tarjotaan Laukaan kunnan ja Peurungan yhteistyönä maanantaisin kuuden (6) euron uintipäivä. Lisäksi erityisliikuntakortti on mahdollista myöntää myös yli 65-vuotiaille, jos perusteet täyttyvät.

Laukaan kunnassa on noin 1 100 65–70-vuotiaiden ikäryhmään kuuluvaa asukasta, ja liikuntapalveluiden asiantuntijoiden arvion mukaan noin 10 % ikäryhmästä käyttää kuntosalia. Täten kuntosalimaksun palauttaminen koskee Laukaassa noin 100 henkilöä. Maksullisuuden palauttamisen tarkkaa säästövaikutusta ei voida arvioida, sillä kunnan aiempi kuntosalikorttien kirjaamisen järjestelmä ei mahdollistanut eri ikäluokkien erottamista. Vasta 1.4.2025 lähtien kunnassa on mahdollista saada verkkokaupan kautta aiempaa tarkempaa seurantatietoa päätöksenteon tueksi. Esitys 65–70-vuotiaiden kuntosalikortin maksullisuuden palauttamisesta ei kuitenkaan perustunut pelkästään taloudellisten säästöjen saamiseen, vaan harkinta tehtiin kokonaisvaltaisemmin kohderyhmiä ja liikuntapalvelujen tarjontaa arvioiden sekä kansallisia linjauksia seuraten.

Ennen 1.1.2025 myönnetty maksuttomat kuntosalikortit pysyvät voimassa kullekin henkilölle myönnetyn kauden loppuun. Maksullisuuden palauttaminen koskee 1.1.2025 jälkeen haettavia uusia kuntosalikortteja.

Osana aloitetta vanhusneuvosto esittää, että asiassa ei ole annettu vanhusneuvostolle mahdollisuutta vaikuttaa asiaan kuntalain mukaisella tavalla. Kuntalain 27 § mukaan *Vanhusneuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta.*

Kuntosalimaksun osalta esittelyn alussa on todettu, että päätöksellä palataan neljän vuoden jälkeen käytäntöön, joka on ollut voimassa aiemmin. Päätös koskee 5 vuoden ikähaarukassa olevaa osuutta kuntalaisista. Kuntosalikortin hintahaarukka 65–70-vuotiaille on 20–95 euroa riippuen kortin voimassaoloajasta. Sivistyslautakunnan arvio asiasta päätettäessä on ollut, että kuntosalikortin maksun palautuksen vaikutus ikääntyneen väestön hyvinvoinnin ja terveyden kannalta on kohtuullisen pieni. Kun kunnassa suunnitellaan tai käsitellään laajempia vaikutuksia sisältäviä asioita, jotka koskevat vanhus- tai vammaisneuvostoa, tai nuorisovaltuustoa, vaikutusmahdollisuuksien järjestäminen toteutetaan kuntalain 26–28 § mukaisesti.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Jussi Silpola

Valmistelija

Vapaa-aikajohtaja Salla Turpeinen, p. 050 473 0121

